

Damanwagobiyoro (damanbɔyoro) ka baara kiimɛnan

Damanwagobiyoro tɔgo:

Baarada (baarakeyoro) tɔgo:

A sigiyoro (loyoro):

Loon:

01 Sigiyoro mɔgo tali damanwagobibaaraw ra		
Damanwagobiyoro nin na, baarada:	Ɔon ɔn	Ɔnhɔn
a. bi sigiyoro mɔgo minw ye baarakelaw ye jatida wangola wa ?	☐	☐
b. bi sigiyoro mɔgo minw bi baara kera kenyerɛye baarakelaw fe jatida wangola wa ?	☐	☐
c. bi sigiyoro muso minw tara baara ra kɔtirakelaw (baarafeerelaw) fe jatida wangola wa ?	☐	☐
d. bi sigiyoro mɔgo minw ye baarakelaw ye kenyerɛye baarakelaw fe, minw ka baaraw ye patagaba soro , olu jatida wangolara wa ?	☐	☐

02 Sigiyoro ka foroba sorɔpinibaaraw		
Damanwagobiyoro nin na, baarada:	Ɔon ɔn	Ɔnhɔn
a. bi warida minw don sigiyoro ka feen feeretaw sanni na, a y'o wangola wa ?	☐	☐
b. bi sigiyoro ka feen feereta sugu minw san, a y'o wangola wa ?	☐	☐
c. bi jama niin don a ka sanni baarabololaninw yiriwali ra wa , minw labenna ka nasin sigiyoro ka feen feeretaw ma ?	☐	☐
d. bi musow niin don panaman a ka sanni baarabololaninw yiriwali ra wa , minw labenna ka nasin sigiyoro ka feen feeretaw ma ?	☐	☐

03 Fono paya

Damanwogobiyoro nin na, baarada:		Ɔon ɔn	Onhon
a.	bi kunnafoniw wangola tuma bee korsilikiyoro (segesegelikiyoro) kelen kelen bee ka laminifono paya kan wa ?	☐	☐
b.	b'a yira ka ja , tuma juma ani yoro min na laminifono paya jigira ka teme k'a ka latangalise dogoya kosobe wa ?	☐	☐
c.	bi sigiyoro jama niin don latigeliw tali ra walisa ka laminifono paya lasago wa ?	☐	☐
d.	d. bi sigiyoro musow niin don panaman latigeliw tali ra walisa ka laminifono paya lasago wa ?	☐	☐

04 Jii paya

Damanwogobiyoro nin na, baarada:		Ɔon ɔn	Onhon
a.	bi kunnafoniw wangola tuma bee korsilikiyoro (segesegelikiyoro) kelen kelen bee ka jii paya kan wa ?	☐	☐
b.	b'a yira ka ja , tuma juma ani yoro min na jii paya jigira ka teme k'a ka latangalise dogoya kosobe wa ?	☐	☐
c.	bi sigiyoro jama niin don latigeliw tali ra walisa ka jii paya lasago wa ?	☐	☐
d.	bi sigiyoro musow niin don panaman latigeliw tali ra walisa ka jii paya lasago wa ?	☐	☐

05 Jihake

Damanwogobiyoro nin na, baarada:		Ɔon ɔn	Onhon
a.	bi jihake min bo sigiyoro n'a lamini na, a bi kunnafoniw wangola tuma bee, o kan wa ?	☐	☐
b.	bi kumafalen ke ni sigiyoro jama ye wa , walisa k'a yira cogo min na jii sorocogo bi lasago o ni jagon ce ?	☐	☐
c.	bi sigiyoro musow niin don panaman kumafalenw na wa , walisa o k'a lon cogo min na jii sorocogo bi lasago o ni jagon ce ?	☐	☐
d.	bi sigiyoro jama niin don latigeliw tali ra wa , walisa o bi baara ke ni jihake min ye, o ka do bo o ra ?	☐	☐

06 Banakofenw kolasegili ani damanwagobiyoro datuguli kofekow

Damanwagobiyoro nin na, baarada:	Ɔon Ɔon	Ɔnhon
a. bi janto ka kunnafoniw di sigiyoro jama ma damanwagobiyoro ka baaraw dabilalon walima, a datugulon kan wa ?	☐	☐
b. bi sigiyoro jama niin don banakofenw kolasegili n'a ka damanwagobiyoro datuguli kofekow ka yiriwali labencogow ra wa ?	☐	☐
c. bi janto k'a ke sigiyoro jama bi ben banakofenw kolasegili ni damanwagobiyoro datuguli kofekow ka yiriwali labencogow kan wa ?	☐	☐
d. bi sigiyoro musow niin don panaman walisa o ka son a ka yiriwali labenfereew ra ka jasin banakofenw kolasegili ni damanwagobiyoro datuguli kofekow ma wa ?	☐	☐

07 Nogow (pagaw)

Damanwagobiyoro nin na, baarada:	Ɔon Ɔon	Ɔnhon
a. b'a ka nogomarayorow bee yoro tigi tigiw wangola wa ?	☐	☐
b. bi janto k'a ka nogomarayorow bee yoro yira cogoya ra, sigiyoro jama bi min faamu ka ja, siga foyi ti yoro minw latangali ra adamadenw ni begenw fe wa ?	☐	☐
c. baarada ka nogoton do karinin bi se ka masubaw lase yoro min ma, a b'o yoro tigi tigi wangola wa ?	☐	☐
d. bi filenw ni lasominan werew segesege tuma bee wa, walisa ka la a ra ko baarakelaw ni sigiyoro jama bina lasomi ni farati do bi yen, damanwagobi nogow bi se ka minw las'o ma ?	☐	☐

08 Sigiyoro jama latangali

Damanwagobiyoro nin na, baarada:	Ɔon Ɔon	Ɔnhon
a. mago minw sara danmawagobiyoro lamini na, n'o ka saya sababuw ma bo damanwagobaara ra, baarada b'o jatida wangola wa ?	☐	☐
b. bi janto ka kunnafoniw di sigiyoro jama ma wa, walisa o k'a lon o ka kan ka feen min ke ni damanwagobibaara ye korotoko (teiyako) do las'o ma ?	☐	☐
c. bi sigiyoro jama niin don a ka korotobaara labenfereew segesege li ra wa ?	☐	☐
d. bi sigiyoro musow niin don panaman a ka korotobaara labenfereew korobali ra wa ?	☐	☐

09 Sigiworo jama ka kitipini n'oro ka kelaw (benbaliyaw)

Damanwagobiyoro nin na, baarada:		Ɔon Ɔon	Onhon
a.	Kitipinifere b'a fe wa, minw bi ke sababu ye, sigiworo mogo kelen walima jenkulu bi se k'oro ka kitipiniw ke ?	☐	☐
b.	bi janto baarakela cemanw ni musomanw ka ke yen, walisa ka jama ka kitipiniw lamem ani k'oro janabo wa, jango sigiworo musow ka se ka kuma o muso jogon fe ?	☐	☐
c.	sigiworo jama ye kitipiniw minw ke, olu daa n'oro suguw wangolara wa ?	☐	☐
d.	baarada ye fere minw ta walisa sigiworo jama ye kitipiniw ke koo minw kan kana segi ka ke tuguni, a bi baro ke ni sigiworo jama ye o kan wa ?	☐	☐

10 Baarakelaw latangali n'oro ka keneya

Damanwagobiyoro nin na, baarada:		Ɔon Ɔon	Onhon
a.	bi latangaliminan daganinw di gwansan a ka baarakelaw ma wa, ani mogo minw bee bi baara ke baaratigiw fe ?	☐	☐
b.	bi pigen ni fanidonyoro daganinw lo a ka baarakelaw ye wa, ani mogo minw bee bi baara ke baaratigiw fe ?	☐	☐
c.	bi janto ka pigen ni fanidonyoro daganinw bila baarakela musomanw bolo kororo wa, farati foyi ti minw na, ka cew ka yoro ni musow ka yoro bo jogon na ?	☐	☐
d.	baarakela kelen ka kan ka baara ke lerida min na tile kono, baarada b'oro wangola wa ?	☐	☐

11 Baarakela musomanw

Damanwagobiyoro nin na, baarada:		Ɔon Ɔon	Onhon
a.	bi ferew ta walisa ka baarakela musomanw ka diyagoyakow pakortige wa ?	☐	☐
b.	bi ferew ta walisa ka nintoro minw tugunin be cenimusoya ko pakortige wa ?	☐	☐
c.	bi baarakelan ni latangaliminan daganinw di a ka baarakela musomanw kelen kelen bee ma wa, minw bi kapa o fari cogoya ma, ani muso minw bee bi baara ke baaratigi werew fe ?	☐	☐
d.	b'a ka baarakelaw bee niin don wajulikalan na cenimusoya ka kelenya kan wa , ani baarakela minw bee bi baara ke baaratigi werew fe ?	☐	☐

12 Saya ni mandimini minw bi ke baarakeyoro ra

Damanwogobiyoro nin na, baarada:		Ɔon ɔn	Ɔnhon
a.	b'a ka baarakelaw ka sayaw n'o ka mandiminiw sababuw fo baarakeyoro ra wa?	☐	☐
b.	baarakela minw bi baarake baaratigiw fe, baarada b'olu ka sayaw n'o ka mandiminiw sababuw fo baarakeyoro ra wa ?	☐	☐
c.	Ka latangali ni keneya jenkulu sigi baarakeyoro ra, min labenna ni baarakelaw ni baaratigi ye, walisa ka faratiw kiime ani ka segesegeli ke kasaraw kan.	☐	☐
d.	ka janto baarakela musomanw ka ke ni lasigidenw ye latangali ni keneya jenkulu nin konɔ baarakeyoro ra.	☐	☐

13 Baarakelaw kalan

Damanwogobiyoro nin na, baarada:		Ɔon ɔn	Ɔnhon
a.	Ka la a ra ko baarakelaw ni mogo minw bee bi baara kera baaratigi do fe, k'olu bee ye baarakalan daganinw ke walisa ka se k'o ka baara ke latangali konɔ jang'o kana o yere mandimi.	☐	☐
b.	ka baarakelaw don baarakalan na gwansan, walisa ka do fara o ka sebayafeerew kan.	☐	☐
c.	ka baarakelaw bee niin don baarakalan ka baarabololaninw ni degiliw bee ra, minw bi se ka ke.	☐	☐
d.	bi baarakelaw ni mogo minw bee bi baara kera baaratiw fe, niin don a ka korotokow koroboli baarabololaninw na wa ?	☐	☐

14 Sara daganin min bi se ka baarakela balo

Damanwogobiyoro nin na, baarada:		Ɔon ɔn	Ɔnhon
a.	bi sara hake daganin kiime walisa baarakelaw n'o ka denbayaw ka se k'o ka loon o loon dijelatige koow janabo wa ?	☐	☐
b.	bi janto a ka baarakelaw bee ka saraw ka se sara hake daganin ma, walima o ka teme a kan wa ?	☐	☐
c.	k'a jini a ka baarasanlaw fe, o k'o ka baarakelaw sara ka ja.	☐	☐
d.	bi baara kelen kelen bee ka ceew ni musow ka sara hake min ka dogo ka teme wangola wa?	☐	☐

15 Baarakelaw ka kitipiniw n'o ka kelaw (benbaliyaw)		
Damanwogobiyoro nin na, baarada:	Ɔon ɔon	Ɔnhon
Kitipinifere b'a fe wa, minw bi ke sababu ye, a ka		
a. baarakelaw walima baaratigi werew ka baarakelaw bi se k'o ka kitipiniw ke ?	☐	☐
bi janto baarakela cemanw ni musomanw ka ke yen, walisa ka		
b. baarakelaw ka kitipiniw lamen ani k'o janabo wa, jango baarakela musomanw ka se ka kuma o muso pɔgon fe ?	☐	☐
a ka baarakelaw ni baaratigi werew ka baarakelaw ye kitipiniw		
c. minw ke, olu daa n'o suguw wangolara wa ?	☐	☐
baarada ye fere minw ta walisa kitipiniw kera koo minw kan		
d. kana segi ka ke tuguni, a bi baro ke o fere nunu kan n'a ka baarakelaw, baaratigi werew ka baarakelaw n'o ka lasigidenw ye wa ?	☐	☐

Lagamuliw (hakililataw):

Ka nasin

01 Sigiyɔrɔ mɔgɔw tali damanwɔgɔbibaaraw ra

Baarada min bi baarakelaw daa wangola, minw bi baara kera a ka damanwɔgɔbiyɔrɔ ra, o bi ke sababu ye a b'a yira hake min na, a niin donnin bee sigiyɔrɔ jama ka sɔrɔpinibaaraw yiriwali ra ni demenafolo (nafolokundon) ye. Baarakelaw ka kunnafoni jɔnjɔnw wangolali bi ke sababu ye, baarada b'a yira ko a ka baarakelaw tacogo n'o ka baarakɛcogo ra, wolomali foyi ti yen ka nasin musow ma. Ka far'o kan, baarada bi se ka kunnafoni dafaninw di baara cogoya kan, n'a y'a yira sigiyɔrɔ mɔgɔ joli le bi baara kera a ka baarasanbagaw (baaradajɔgɔnw) fe.

02 Sigiyɔrɔ ka foroba sɔrɔpinibaaraw

Kenyerɛye baarada min ye nafolow ni baaraw (baaradaw) san sigiyɔrɔ ra, ale bi se ka deme don o yɔrɔ ka kenyerɛye baaradaw yiriwali ra, ani ka nafolow buguya. Ni kenyerɛye baarada ye kunnafoniw di feenw kan, minw bi se ka san sigiyɔrɔ ra, a b'o yɔrɔ ka kenyerɛye baaradaw deme k'o ka sebaɣayaw janatɔmɔ, walisa ka ke o feen nunu feerebagaw ye damanwɔgɔbiyɔrɔ ra, a b'a yira fana cogo min na, a bi sigiyɔrɔ ka kenyerɛye baaradaw timinnandiya ka ke feerelikelaw ye.

03 Fɔnɔ paya

Damanwɔgɔbiyɔrɔ bi dugu minw na, laminifɔnɔ nɔgɔli ye kunnasirikoba (hanminankoba, jɔrɔnankoba) ye dugulenw fe, bari a bi se ka banaw las'o ma, k'o ka senefenw, o ka beɣenw nagasi (halaki), foo ka se o ka balosew ma tuma do. Ni kenyerɛye baarada ye kunnafoniw di jama ma damanwɔgɔbiyɔrɔ ka laminifɔnɔ paya kan, n'a y'a yira jama na fana cogo min na a bi laminifɔnɔ paya lasago, a bi se ka jama hakili sigi, o bi do bo o ka siranyaw ra ka taga gwangwan ni laminifɔnɔ nɔgɔli faan fe.

04 Jii paya

Kenyerɛye baarada bi se ka kunnafoniw di tuma bee sigiyɔrɔ jama ma jii paya kan, a bi kunnafoniw kafo yɔrɔ kelen kelen min bee ra. Baarada bi se ka lanaya don ale ni sigiyɔrɔ mɔgɔw ce, n'a y'a yir'o ra tuma juman ani yɔrɔ min na jii paya jigira ka teme k'a ka latangalise doɣɔya kosobe, n'a ye baro ke n'o ye fana a ka ketaw kan, minw nasinnin be jii paya lasagoli ma.

05 Jihakε

Tuma caaman, jii sərəcogo ye damanwəgəbibaaradaw n'ō sigiyərōw dugulenw ka benbaliya kuun ye, jənjəonna maraba minw na jiko ka gwele. Kenyerəye baarada bi se ka bonya la sigiyərō jama kan, n'a y'a yir'ō ra a bi jihakε min bə sigiyərō jiyərōw ra, n'a ye baro kε fana n'ō ye a ka baarakεcogo kan ni jii ye, walisa o k'a lən cogo min na, a bi janto o ka jii makoyaw ra.

06 Banakəfenw kəlasegili ani damanwəgəbiyərō datuguli kəfεkəw

Walisa kenerəye baarada ka nəfekonuman to a ka damanwəgəbiyərō laminiw na, a ka kan ka la a ra ko balose metaw bina kε sigiyərō jama fε, damanwəgəbiyərō datuguli kəfε. O ye jənjəonna ka la a ra ko, sigiyərō jama bina se ka banakəfen saniyaninw (dugukolo, jii, onaw) sərō ani sərəjinibaaraw fana. Kenyerəye baarada ka kan ka baro kε ni sigiyərō jama ye jango ka benkan sərō damanwəgəbiyərō datuguli labencogo kan. O ra, sigiyərō jama b'a fε o ka duguw ka to cogo min na damanwəgəbiyərō datugunin kəfε, baarada b'ō jatimina, an'a bi janto o ra fana.

07 Nəgəw (nagaw)

Damanwəgəbiyərō ka nəgəkafonanw bi se ka ke faratibaw ye adamadenw, bεgenw ni sigiyərō n'a lamini ma. Ni nəgətonw karira, jamanjaman caaman bi se ka tεmε ka na ni sayaw ye, ka kəjiw fa ani k'ō nəgə, ka boonw tunu pewu, ka balosew tije, ka nəfekojugubaw lase sigiyərō n'a lamini ani jama ma saan nataw ra. Kenyerəye baarada bi se k'a yira ko, o ye kunnasiriko ye a fε, n'a ye kunnafoniw wangola a ka nəgətonw kan. A b'a yira fana ko nəgədingε nunu yərō yiranin lo ka ja, k'ō latanganin lo janaman walisa ka kasaraw jakərətige adamadenw ni bεgenw fε, minw bi se k'ō mandimi walima k'ō faga ani, n'a bi lasəminifεere segege tuma bεε.

08 Sigiyərō jama latangali

Tuma caaman faratiw bi damanwəgəbi ra sigiyərō jama fε bari kasaraw ni benbaliyaw bi se ka kε sayaw ni mandiminiw sababuw ye. Kenyerəye baarada bi se ka sigiyərō jama bonya ani k'ō latanga n'a ye məgə saninw jatida n'ō ka saya sababu (kuun) wangola. Hali n'a ka gwele ka seereya di ko damawəgəbi masubaw tina kε tuguni, kenerəye baarada bi se ka nəfekojuguw dəgəya ni benbaliyaw lasagoli, ani kərətəbaara fεerew labenni n'ō bilali ye senkan. Ni sigiyərō jama niin donna o fεere nunu segesεgeli ra, baaradaw bi se k'a lən k'ō bina se ka baara kε n'ō ye ka ja ni kərətəko də nana yereyerε ra.

09 Sigiyɔrɔ jama ka kitipini n’o ka kɛlɛw (benbaliyaw)

Kenyerɛye baarada min bi sigiyɔrɔ mɔgɔw bonya, ale b’a fɛ k’o ka kunnasirikow lɔn walisa k’o panabɔ. O bi ke ni fɛrɛ lɔnnin (min bi weele sigiyɔrɔ jama ka benbaliyaw panabɔlifɛrɛ) bilali ye senkan, min bi ke sababu ye sigiyɔrɔ mɔgɔ kelen walima jɛnkuluw bi se k’o ka kitipiniw ke, walisa kenyerɛye baarada k’o panabɔ. Jamakulu mɔgɔw bi se ka la o kitipinicogo nunu na, o bi sɔn ka baara ke n’o ye fana ni baarada ye benbaliya panabɔlifɛrɛ nunu tɔnɔbɔcogo wangola, n’a y’a yira fana, a ye fɛrɛ minw ta walisa kitipiniw ka panabɔ ka ja.

10 Baarakɛlaw latangali n’o ka kenɛya

Baarakeyɔrɔ numan (saniyanin) ye baarakeyɔrɔ ye, min ti bana lase baarakɛlaw farikolo n’o hakili ma. Baarakeyɔrɔ saniyaninw na, tuma caaman sɔrɔw bi buguya. Latangalicogonumanw bi damanwɔgɔbiyɔrɔ minw na, baarakɛlaw ni nafolokundonlaw bi taga o yɔrɔw ra caaman. Damanbɔbaarada bi se ka latangali faratiw jakɔrɔtigɛ ani k’o nɔgɔya n’a ye latangaliminan, jigen, ni koyɔrɔ daganinw lo baarakɛlaw ye, minw ti farati foyi lase musow ni cɛɛw ma. Baarakɛlɛriw kɔrɔsicogonuman fana bi se ka tɔrɔniw jakɔrɔtigɛ baarakeyɔrɔ ra.

11 Baarakɛla musomanw

Damanwɔgɔbiyɔrɔw ra, baarakɛla musomanw le labilanin lo ka temɛ baaraw ka faratiw n’o ka gweleyaw ma. Kenyerɛye baarada bi se k’a yira ko ale bi baarakɛla musomanw ka joyɔrɔw labato, n’a ye fɛrɛw ta walisa ka diyagoyakow ni nintɔrɔ minw tugunin bɛ cɛnimusoya kɔ jakɔrɔtigɛ, ani ka baarakɛfaniw ni latangaliminan daganinw di o ma. Kalan danganin ye wajibi ye walisa ka musow ni cɛɛw demɛ o ka cɛnimusoya nɛci faamu ka ja, jango ka nataga don cɛnimusoya ka kelenya ra baarakeyɔrɔ ra.

12 Saya ni mandimini minw bi ke baarakeyɔrɔ ra

Damanwɔgɔbi ye baara faratiman ye. Dunuya faanw bɛɛ ra, halibi, baara kasasaraw bi ke tuma caaman, minw bi mɔgɔ faga. Kenyerɛye baarada bi se ka latangali faratiw jakɔrɔtigɛ ani k’o nɔgɔya baarakeyɔrɔw ra, n’a ye segɛsegeli ni wangolali ke kasaraw ni sayaw kan. Sisan, damanwɔgɔbi baaradaw ka teli ka baara ke ni baarasanlaw ye. A loyɔrɔ ka bon fana, kenyerɛye baarada ka kunnafoniw di baarasanlaw ka baarakɛlaw saya kelen kelen bɛɛ kan, walisa ka baarakɛlaw latangacogo yerɛyerɛ yira.

13 Baarakelaw kalan

Ka tugu Jamanaw ni jagon ce ka tonba min nasinnin be baara ma ka fota ko, mogo si man kan ka damanwogobibaara ke n'a ma baarakalan ke min ye wajibi ye o baara nin kecogonuman na. Baarakalan ka kan ka keneya, latangali ni korotokow jatimina, nga a ka kan fana ka ke sebayafeerew kan. Baarakelaw ka ladagamuli n'o ka baarakalan bi se ka ke sorow buguyali sababu ye.

14 Sara daganin min bi se ka baarakela balo

Sara min bi se ka baarakelaw balo ye sara ye, min bi se ka baarakelaw n'o ka denbayaw ka loon o loon dipelatige makoyaw panabo cogo daganin na, min bi ke sababu ye k'o bo fangantanya ra, ani, o bi se ka jamakulukow ni korolenkow ke ka ja. Sara daganin ye baarakela ka jojonjon do ye. Damanwogobi baarada min bi feerew ta walisa ka sara daganin di a ka baarakelaw ni baaratiw ka baarakelaw ma, ale bi se k'a ka donjogonyaw lasinsin ni baarakelaw ye, k'o ka hakilisigi n'o ka baarakesew lafisaya, ani k'a yira ko, a b'a ka baarakelaw ka joow labato.

15 Baarakelaw ka kitipiniw n'o ka kelaw (benbaliyaw)

Kenyereye baarada min b'a ka baarakelaw bonya, ale b'a fe k'o ka kunnasirikow lon walisa k'o panabo. O bi ke ni feere lonnin (min bi weele sigiyoro jama ka benbaliyaw panabolifeere) bilali ye senkan, min bi ke sababu ye baarakelaw bi se k'o ka kitipiniw ke, walisa kenyerere baarada k'o panabo. Benbaliyaw panabolifeere puman bi na ni baarakejogonya pumanw ye baarada n'a ka baarakelaw ce. Baarada bi se ka baarakelaw ka lanaya lasinsin benbaliya panabolifeere nunu na, n'a y'o tonobocogo wangola, n'a y'a yira fana, a ye feere minw ta walisa kitipiniw ka panabo ka ja.

Walisa ka kunnafoni dafaninw soro, minw ka ni kosobe jango ka damanwogobibaara kecogonuman ke, a bi se ka taga o ka tonba (Fondasiyon) ka bololo file:

www.responsibleminingfoundation.org

Ni jiningali b'a fe walima n'a mako bi deme na, a ye sebenni ke k'a ci contact@responsibleminingfoundation.org

Kunnafoni (Sebe)

Sebe nin kononata ti damanwogobibaara kecogonuman ka tonba (ERIYEMUYEFU) nafolokundonlaw (demebagaw), a namogow n'a baarakelaw ka hakililataw ye wajibi ra. Mogo were minw ye tali ke sebe nin labenni na n'o ka ladilikanw ye, a kononata t'olu fana ka hakililataw ye wajibi ra.

A wangolara gwansan walisa ka ke forobafen ye

Kunnafoninw ni kononata sebennin labenna ka tugu Creative Commons Attribution-NonCommercial 4.0 International License (CC BY-NC 4.0) ka siradisebe (sariya) ko. Mogo minw bi baara ke ni sebe nin ye, olu bi se k'a ci mogo were ma, o bi se fana k'a dakana o sago ma, nga o ka kan k'a soroyoro (boyoro) daganin fo (yira), ka kunnafoni do di ka nasin a ka sariya ma, ani k'a fo o ye yelemali minw don a ra. Sebe labenna ka tugu sariya ko minke, a ti se ka ta ka ke jagokefen ye, wolomali, dogoyaman (mogofineya) walima galon (kumayelemali) foyi man kan ka ye a ra. N'a togo sebenna a konon, a y'o bonya nasin : "Responsible Mining Foundation (RMF) (2020), 'Mine Site Assessment Tool' ma.